

Istnieje
od 1965

FORUM

N A J C I E K A W S Z E H I S T O R I E Ś W I A T A

MITRA, RYWAŁ JEZUSA

Gdyby nie było chrześcijaństwa...

nr 26 (16-29.12.2022)

Cena 12,99 zł (w tym 8% VAT)

ANNE APPLEBAUM

Ameryka – Ukraina: wspólna sprawa

TIMOTHY SNYDER

Historyk idzie na wojnę

ANGELA MERKEL

Muszę przeżyć jeszcze paru dyktatorów

JERZY SKOLIMOWSKI

Osty do przodu!

IWAN KRASTEW

Przestrogi dla Europy

NICK CAVE

Jako wąż i nie wąż

PATTI SMITH

Gitara to broń

KANYE WEST

Co Ye z tobą?

* **KOD WIARY** Metafizyka kwantowa

* **ŻYDOWSKIE TALIBKI?** Spuścimy na nie zastonę...

* **KAFKA PO ROSYJSKU** Pornografia polityczna

* **MUŁŁOWIE W SZACHU** Iranki walczą

* **OSTATNIE TANGO PUNKA** Najbrzydszy wokal świata

* **POD CZERWONĄ...KATEDRĄ** Nierząd wieków średnich

PASZPORTY
POLITYKI
2022

30

Kto zostanie
laureatem?

Teatr

Kreator kultury

Film

Kultura cyfrowa

Muzyka popularna

Literatura

Sztuki wizualne

Muzyka poważna

Transmisja z wręczenia nagród
17 stycznia 2023 r. (wtorek) o godz. 20.15, telewizja TVN

polityka.pl/paszporty

facebook.com/paszportypolityki/

Partnerzy Główni

za'ks
sprzyjamy wyobraźni

POWERED BY
SEBASTIAN KULCZYK

Partner Strategiczny

storytel

Partnerzy Medialni

tvn

TOK

Partnerzy Kategorii

Teatr

Białystok

Kultura cyfrowa

InCredibles

Sztuki wizualne

Sopot

Film

Samorząd Województwa
Kujawsko-Pomorskiego

**KUJAWY
POMORZE**

Urząd Marszałkowski
Województwa
Kujawsko-Pomorskiego
w Toruniu

Fundacja
Europejskie
Programy Regionalne

Województwo
Kujawsko-Pomorskie

Unia Europejska
Europejski Fundusz
Regionalny

www.forumdwytygodnik.pl
nr 26 (2737) rok LVIII, 16-29.12.2022

6 FOKUS

ECHA POLSKIE

12 Jerzy Skolimowski.
Na osie do Cannes

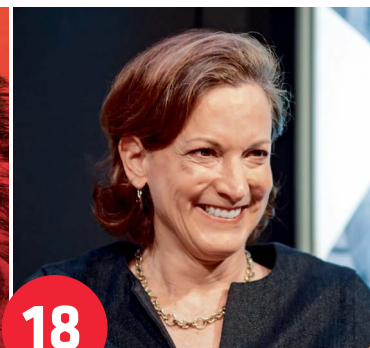
„IO” to ja
No, prawie...

12

18

➔ **Chcecie pokoju?**
Przyślijcie broń

PROFILE

16 O nich się mówi:

- Angela Scanlon
- Arthur Fraser
- Teodoro Obiang
- Kyrsten Sinema
- Pedro Castillo

LUDZIE

- 18 Anne Applebaum.**
Po co Ameryce Ukraina
- 22 Timothy Snyder.**
Nie żal bibliotek,
gdy płoną elektrownie
- 24 Julia Cwietkowa.**
Piekło artystki
przed rosyjskim sądem

30

➔ **Między nami emerytami**
Bez nas powariowali!

24

➔ **Mam dość!**
Żegnaj, Rosjo

Demoniczny frontman
Wyciszony
w żałobie

34

40

➔ **Zastąpi Trumpa?**
Czy odwrotnie?

- 28 Iwan Krastew.**
Dramatyczne wyzwania
przed Unią Europejską
- 30 Angela Merkel.**
Dlaczego nikt do niej
już nie dzwoni?
- 34 Nick Cave.**
Przepracuj żałobę. I pracuj
- 38 Patti Smith.**
Najważniejsze
fotografie mojego życia
- 40 Ye.** Raper stracił kontakt
z bazą
- 42 Maria Ressa.**
Najpierw przyjdą
po dziennikarzy

46

➔ **Piękny już byłem**
Wewnętrznie

38

➔ **Moja pielgrzymka**
Ze zmarłymi przez życie

Marcosowie się zmieniają
Ona trwa

42

Niezwykłe
NOWOROCZNE FORUM
 w piątek 30 grudnia 2022

Wabią,
 bawiąc
 Zatrute
 prezenty

50

Do meczetu?
 Nie, z synagogi!

56

44 **Max Verstappen.**
 Niekochany
 mistrz Formuły 1

46 **Shane MacGowan.**
 Kto pamięta
 The Pogues?

FOTOSTORY

48 **Wolność za Buta.**
 Koszykarka
 wyszła z łagru

Głowy
 do góry
 Chusty w dół

60

OBYCZAJE

50 **Mały konsument.**
 W co grają
 producenci zabawek

56 **Skromne czy dumne?** Ukryty świat
 ortodoksyjnych Żydówek

60 **Flashmoby i karabiny.**
 Irańska wojna domowa

HISTORIA

64 **Hologram Jezusa.**
 Fizycy piszą piątą Ewangelię

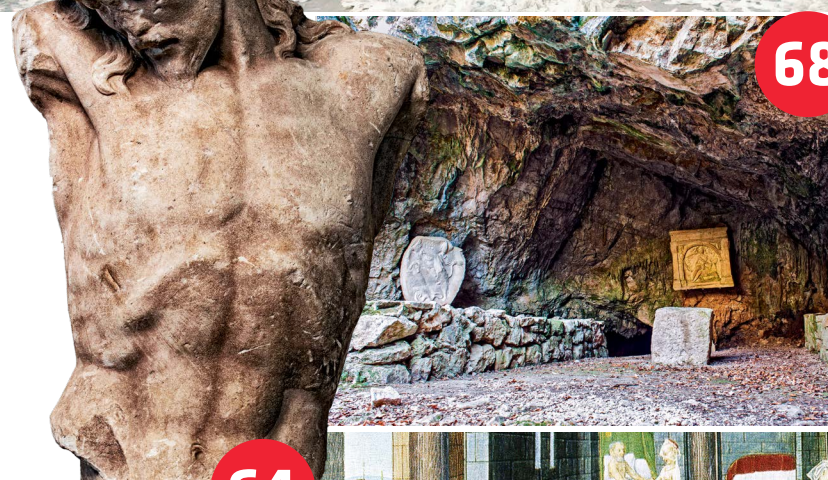
68 **Religia po byku.**
 Co zostało z mitraizmu

72 **Zarząd nad nierządem.**
 Średniowieczne „łaźnie”

KOMPAS

76 **Z wizytą u św. Pawła**
 Spacer po Tarsie

80 MIKROFORUM

68

➔ **Męskie
 sprawy**
 Kościół?
 Sekta?
 Masoneria?

➔ **Dom
 kultury**
 Miejski?
 Nie, publiczny

Jeden
 Bóg
 W nieskończonych
 fragmentach

64

72

O tych krajach piszemy:
AUSTRALIA (s. 34) **FILIPINY** (s. 42) **FRANCJA** (s. 38, 72) **HOLANDIA** (s. 44)
IRAN (s. 60) **IRLANDIA** (s. 46) **IZRAEL** (s. 56) **NIEMCY** (s. 30) **POLSKA** (s. 12)
ROSJA (s. 18, 22, 24, 28, 30) **TURCJA** (s. 76) **UKRAINA** (s. 18, 22, 28, 30)
USA (s. 18, 22, 28, 30, 38, 40, 50) **WIELKA BRYTANIA** (s. 34, 46)

POLITYKA

SALON

NR 13

WNĘTRZA | ARCHITEKTURA | SZTUKA | STYL ŻYCIA

WYDANIE SPECJALNE NR 6/2022 CENA 16,99 ZŁ (W TYM 8% VAT) INDEKS: 381-055

Z POCZUCIA WSPÓLNOTY

ARCHITEKTURA POMOCY

DOMY NIE GETTA
DLA POTRZEBUJĄCYCH

SZTUKA I ŻYCIE

JAN DOBKOWSKI O TWÓRCZEJ
MOCY ZDZIWIENIA

MŁODY DESIGN

TKANINY JAK RAFY KORALOWE
ORIGAMI PROSTO Z PIECA

Do kupienia w dobrych kioskach i na sklep.polityka.pl

SALON *Pismo o tym, co nas tworzy*

ZIMA W ANGLII. Także i tutaj rosną obawy przed wzrostem kosztów ogrzewania. Bez troski może być tylko bałwan.

*Pogody ducha
i rodzinnego ciepła
na Boże Narodzenie*

*życzy Czytelnikom
redakcja FORUM*

AUSTRALIA

Żabi raj

W listopadzie powódzie w australijskich stanach Nowa Południowa Walia i Wikto-
ria zmieniły wiele farm w wyspy. Ogłoszono
stan klęski żywiołowej. Miasteczko Forbes
zostało zalane trzykrotnie w ciągu czterech
tygodni. Za każdym razem miejscowi musieli
się ewakuować, wracali, gdy woda opadała,
i znów trzeba było uciekać. Chociaż deszcze
osłabły, to lokalne podtopienia trwają. – Nie-
samowite. Nigdy czegoś takiego nie widzia-
łam – mówi telewizji ABC aborygeńska straż-
niczka leśna z nad rzeki Murray, której wioska
została przeniesiona w wyższe miejsce po
powodziach w latach 40. XX w. – Drzewa się
zazieleniły, a nocą aż huczy od śpiewów żab.

GWATEMALA

Ogień piekielny

Odkąd w XVI w. w Gwatemali pojawili się konkwistadorzy, mieszkańcy rozpoczynają obchody świąt Bożego Narodzenia od spalania kukły diabła. Do wielkich ognisk wrzuca się też stare papiery, meble i inne nieużywane łatwopalne przedmioty. Jest to okazja do spotkania sąsiadów i przeprowadzenia przedświątecznych porządków.

